

tillbage at gjøre, men kun udtale min Glæde over og Paaskjonnelse af, at denne Sag, Underviisningen ved de lærde Skoler, nu er kommen for Rigsdagen, hvortil jeg skal føie det Haab, at Underviisningen ved Universitetet ogsaa maa blive inddragen under Rigsdagens, under Lovgivningsmagtens Omraade. Idet jeg udtaler dette, maa jeg dog tillføie, at den høitærede Cultusminister, i hvis Lod det er faldet at forelægge denne Sag, maa erkjendes at være den, der blandt alle de Cultusministre, vi have havt siden Grundlovens Tilblivelse, maaſtee er nærmest til at forelægge den, idet han baade for en Række Aar siden gjorde det første Forsøg, det første Tilløb, om jeg saa maa sige, til at bringe vort lærde Underviisningsvæsen, eller idetmindste en Deel deraf, under Lovgivningsmagtens Omraade, og tillige saavel dengang, som ved andre Leiligheder siden den Tid har vedkjendt sig flere af de Grundtanker, der nu forhaabentlig ville komme til Gjennemførelse. At den høitærede Minister ikke har kunnet gaae videre i sine Reforme, end Tilfældet er her, maa imidlertid ikke undre Nogen, thi man sees af Motiverne til hans Lovforslag, at han i mange Stykker har ladet sig binde af det Udvalg, med hvilket han har confereret, og som har bestaaet af Underviisningsinspecteuren for de lærde Skoler tilligemed 3 Rectorer og enkelte andre Medlemmer. I dette Udvalg maatte den nuværende Inspecteur for de lærde Skoler tilligemed de Mænd, der baade i videnskabelig Retning og i mange andre Henseender ligefrem maae betegnes som hans Elever og fødte Tilhængere, have Fleertallet og Overvægten, og det sees ogsaa paa enkelte Steder, at et Mindretal, som har villet gjøre andre Anskuelser gjældende, ikke har kunnet trænge igjennem med dem imod Fleertallet i bemeldte Udvalg, men af den nuværende Underviisningsinspecteur kan man sandelig ikke vente, at han med nogenjomhelst Over eller Forskjærlighed eller med nogenjomhelst Interesse skulde omfatte en Reform i denne Retning, der gaaer stik imod den Skoleplan, han selv har indført for omtrent 20 Aar siden, og som han siden den Tid har holdt Haand og Hævd over med saa stor Strengthed, at det ikke er lykkedes at forandre

Nogetjomhelst i dens Grundvold. Den Skoleplan, som dengang blev indført, er en af de sørgeligste Foranstaltninger, som ere blevne truffne i dette Aarhundrede, thi der er siden dette Aarhundredes Begyndelse ikke skeet noget Skridt i Retning af Tydskeri i Danmark, som kan sammenlignes med denne Plan for det lærde Underviisningsvæsen, og det meest Paafaldende derved, er, at den blev gennemført netop paa den Tid, den danske Nationalitet, den danske Folkeaaend kom til et stærkt Gjennembrud. Man træffer Forfattere fra den Tid, Mænd af de forffjelligste Anskuelser, som udtale deres Forundring deraf og deres Misbilligelse deraf, og hvis jeg tør tillade mig at anføre et Par Linier af en Forfatter fra den Tid, vil jeg bemærke, at Molbech, som dog sandelig ikke kan beskyldes for nogen særlig Forskjærlighed for dansk Nationalitet eller for den nationale Reising, som fandt Sted 1848, udtaler sin Forbauselse over, at man midt under den danske Nationalitets stærkeste Eruptioner har det tydske Sprog som Grundvold for den danske Ungdoms Sprogdannelse i Skoler og Gymnasier. Naar Molbech udtrykte sig saaledes, og udtalte saa stor Misbilligelse deraf og Forbauselse deraf, maa det mindre undre Nogen, at en Mand, som N. M. Petersen udtalte sig endnu stærkere, og at han paa det Allerstærkeste dadlede, at man vilde lade Modersmaalets Bevidsthed vækkes og styrkes ved paa det Indeligste at forbinde det med det Tungemaal, der allerede havde og lettest kunde fordærve det. Denne Mand, som gaaer igjennem Planen for det nuværende Skolevæsen, er der ikke ved det her foreliggende Forslag gjort noget tilstræffeligt Skridt til at fjerne. Det sees allerede af § 4, at Tydsk er stillet ganffe paa samme Maade og i samme Forhold blandt Underviisningsfagene, som det er stillet i den tidligere Skoleanordning. Her er rigtignok ikke bestemt, i hvilket Omfang det skal drives; det er ikke bestemt, at den tydske-grammatiske Underviisning skal lægges til Grund for den sproglig-grammatiske Underviisning, saaledes som det nu er Tilfældet; men der findes en unidskjendelig Antydning af, at Tydsk skal være det Fag, der staaer Moders-